

Augustus 2022

Klimaatverandering gereflecteerd
in de jaarrekening, een rol voor
ondernemingen en hun accountants

www.pwc.nl

”

Wytse van der Molen,
voorzitter PwC
assurancepraktijk

Het belang van transparantie door ondernemingen over de impact op en impact van de klimaatveranderingen is groter dan ooit. Wij nemen hierin onze verantwoordelijkheid. Daarom nemen wij vanaf boekjaar 2022 altijd de klimaatplannen van ondernemingen mee als onderdeel in de risicoanalyse en de aanpak jaarrekeningcontrole. Ook als ondernemingen deze plannen niet hebben en het noodzakelijk is ontwikkelingen, resultaten en de positie van de onderneming te begrijpen, nemen wij dit gegeven mee in onze observaties en communicatie in de controleverklaring. Dit past bij de manier waarop PwC in de maatschappij wil staan en hoe wij als accountants, waar dat kan, een bijdrage willen leveren aan de grote uitdagingen van onze tijd.

Transparantie over de effecten van klimaatverandering in de jaarrekening is niet vrijwillig, PwC committeert zich om klimaatgerelateerde risico's expliciet mee te nemen in haar controles.

Het niet tegengaan van klimaatverandering is één van de grootste risico's op globaal niveau voor de komende tien jaar, volgens WEF's Global Risk Report 2022¹. Zoals onderschreven in SDG 13 Klimaatactie² spelen ondernemingen een cruciale rol om 'Dringend actie te nemen om klimaatverandering en haar impact te bestrijden'. Een uitdaging die onmiddellijke actie vereist van ondernemingen. Wij geloven dat ondernemingen niet moeten wachten op de het van toepassing zijn van regelgeving zoals de Corporate Sustainable Reporting Directive ('CSRD') en de EU Taxonomie voor duurzame activiteiten. Ondernemingen kunnen nu al handelen.

Kijkend naar de impact op onze huidige financiële systemen, zijn beleggers bezorgd dat de acties die ondernemingen nemen tegen de impact van klimaatgerelateerde risico's ontoereikend zijn. Beleggers hebben moeite om relevante informatie te verzamelen om klimaatgerelateerde risico's te identificeren, aan te pakken en mogelijke gevolgen ervan op de bedrijfsvoering te beoordelen. Ondernemingen zijn over het algemeen bereid om meer informatie te verstrekken over en te reageren op klimaatgerelateerde risico's, maar lijken niet over de middelen te beschikken om dit te doen. Sommige ondernemingen onderschatten wellicht de noodzaak om informatie met betrekking tot klimaatgerelateerde risico's toe te lichten. In huidige modellen is de verwachtingen dat klimaatgerelateerde schade in de EU op jaarbasis stijgt van 4 tot 5 miljard euro naar 32 miljard euro tegen het midden van deze eeuw³. Om die reden verwachten wij dat de jaarrekening deze kosten, maar ook de kansen voor ondernemingen die een positieve impact op het tegengaan van klimaatverandering, steeds meer zal reflecteren.

Beleggers maken zich terecht zorgen. Ons onderzoek toont aan dat de meeste ondernemingen klimaatgerelateerde risico's nog niet hebben geïntegreerd in hun risicomanagement noch deze risico's op een transparante manier tot uitdrukking laten komen in de jaarrekening. In sommige gevallen hebben wij zelfs geconstateerd dat in hetzelfde jaarverslag de toelichtingen in de jaarrekening niet in overeenstemming lijken met het bestuursverslag. Het ontbreekt de financiële markten dus aan voldoende transparante informatie over de langetermijnrisico's en kansen om ervoor te zorgen dat de kapitaalmarkten investeren in meer duurzame ondernemingen. Kijkend naar onze eigen rol in de maatschappij, is het de verantwoordelijkheid en rol van de accountant om transparante verslaggeving te waarborgen en daardoor bij te dragen aan 'het verminderen van asymmetrie in financiële informatie op de kapitaalmarkten' inclusief 'informatie over duurzaamheid, inclusief de impact van klimaatverandering'.

¹ WEF, The Global Risks Report 2022

² <https://sdgs.un.org/goals/goal13>

³ <https://www.ecologic.eu/sites/default/files/publication/2018/2811-coacch-review-synthesis-updated-june-2018.pdf>

De verwachting is dat deze informatie asymmetrie geleidelijk vermindert wanneer ondernemingen starten met het verwerken van de effecten van klimaatgerelateerde risico's in de waardering van activa en passiva, en voldoende en transparante informatie verschaffen over deze risico's en kansen. Dit stelt financiële markten in staat om de effecten van klimaatverandering te verwerken in actuele marktwaarden van ondernemingen, wat helpt om kapitaalstromen naar duurzame ondernemingen te laten vloeien.

De verslaggeving omtrent klimaatverandering moet verder worden ontwikkeld van conceptuele kwalitatieve toelichtingen naar kwantitatieve, op scenario's gebaseerde, risicobeoordelingen en toelichtingen over de levensvatbaarheid van bedrijfsmodellen, de integratie van klimaatgerelateerde risico's in risicomanagement en toelichtingen in de jaarrekening. Denk aan kwantitatieve, op scenario's gebaseerde, gevoeligheidsanalyses die worden gebruikt bij de waardering van activa. De controleverklaring moet concluderen of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van een onderneming, waarin de effecten van klimaatverandering worden meegenomen, wanneer dit van belang is voor de gebruiker van de jaarrekening. Wij committeren ons als PwC Nederland om de impact van ambities gebaseerd op het Parijs akkoord

en klimaatplannen van een onderneming, of de afwezigheid daarvan, mee te nemen in onze risico-inschattingen voor al onze jaarrekeningcontroles. Op basis van onze risico-inschattingen bepalen wij adequate controlewerkzaamheden om de geïdentificeerde risico's te adresseren. Dit omvat de door het management uitgevoerde vertaalslag van de effecten van klimaatverandering op het bedrijfsmodel, het risicoprofiel, de continuïteit, de waardering van activa en passiva en de kwalitatieve en kwantitatieve toelichtingen in de jaarrekening. Vanwege de urgentie van klimaatverandering, is transparante verslaggeving in relatie tot klimaatgerelateerde risico's een noodzaak. Als accountants spelen wij hierin een rol.

In dit artikel beschrijven wij hoe klimaatverandering momenteel wordt toegelicht, geven wij voorbeelden van de wijze waarop klimaatverandering de jaarrekening van ondernemingen beïnvloedt, zetten wij uiteen hoe ondernemingen, naar onze mening, klimaatverandering in hun jaarrekening dienen te adresseren en hoe accountants deze toelichtingen dienen te beoordelen.

Wytse van der Molen
voorzitter PwC assurancepraktijk

” Het belang van transparantie door ondernemingen over de impact op en impact van de klimaatveranderingen is groter dan ooit. Wij nemen hierin onze verantwoordelijkheid. Daarom nemen wij vanaf boekjaar 2022 altijd de klimaatplannen van ondernemingen mee als onderdeel in de risicoanalyse en de aanpak jaarrekeningcontrole.

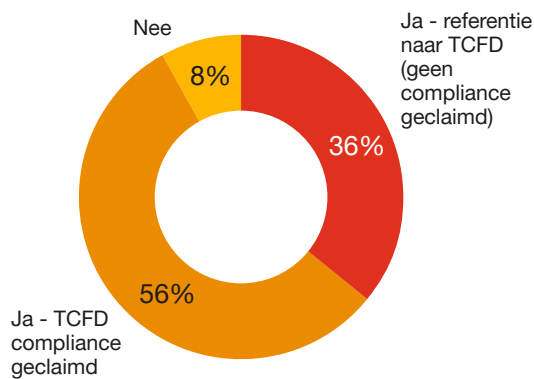

De resultaten laten zien dat bijna alle AEX-ondernemingen in hun bestuursverslagen over 2021 in meer of mindere mate rapporteren over de effecten van klimaatverandering.

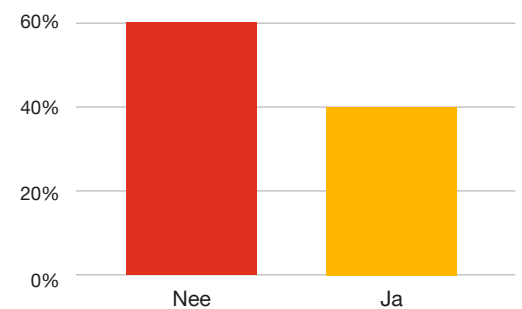
De impact van klimaatveranderingen wordt over het algemeen geadresseerd in het bestuursverslag

PwC investigated to what extent AEX companies responded to calls from society for more PwC heeft onderzocht in hoeverre AEX-ondernemingen hebben voldaan aan de vraag vanuit de maatschappij naar transparantere rapportering over de effecten van klimaatverandering en plannen voor het verminderen van broeikasgassenuitstoot in hun jaarverslaggeving, die bestaat uit het bestuursverslag en de jaarrekening. Daarnaast hebben wij onderzocht in hoeverre deze klimaatgerelateerde risico's worden opgenomen in de bijbehorende controleverklaringen voor het jaar 2021. De resultaten laten zien dat bijna alle AEX-ondernemingen in hun bestuursverslagen over 2021 in meer of mindere mate rapporteren over de effecten van klimaatverandering. De ene onderneming beschrijft dit gedetailleerder dan de ander, waar de toelichting varieert van hele hoofdstukken tot enkele zinnen.

Rapporteert de onderneming over de impact van klimaatverandering met behulp van TCFD?

Zijn scenario-analyses opgenomen in het bestuursverslag van ondernemingen in 2021?

Het door de Task Force on Climate-Related Financial Disclosures⁴ (TCFD) ontwikkelde raamwerk, om te rapporteren over de impact van klimaatveranderingen en klimaatrisico's, wordt hier veelal voor gebruikt. De aanbevelingen in het raamwerk zijn gestructureerd rond de vier thema's, de kernelementen van de bedrijfsvoering van ondernemingen: governance, strategie, risicomangement en maatstaven en doelstellingen. Deze vier overkoepelende thema's worden ondersteund door aanbevolen toelichtingen die beleggers en anderen helpen te begrijpen hoe ondernemingen klimaatgerelateerde risico's en kansen beoordelen. Hoewel meer dan 90% van de AEX-ondernemingen beweren gebruik te maken van de aanbevelingen van de TCFD, is het aantal ondernemingen die claimen dat zij volledig voldoen aan de TCFD (inclusief gedetailleerde scenario-analyses) beperkt (36%).

⁴ <https://www.fsb-tcfd.org/>

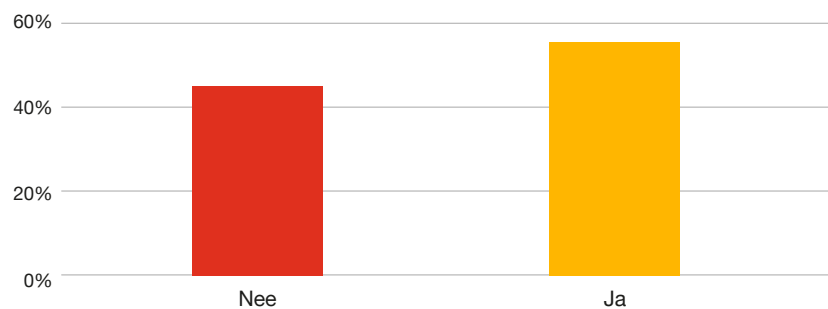

Hoewel 60% van de AEX-ondernemingen iets over klimaatverandering vermeldt, zijn de toelichtingen in de meeste gevallen beperkt tot een aantal zinnen waarin de conclusie wordt getrokken dat geen significante impact is geïdentificeerd op de jaarrekening in kwestie.

Jaarrekeningen bevatten zeer beperkte toelichtingen in relatie tot klimaatgerelateerde risico's

De toelichtingen in de jaarrekeningen met betrekking tot klimaatgerelateerde risico's zijn zeer beperkt. Hoewel 60% van de AEX-ondernemingen iets over klimaatverandering vermeldt, zijn de toelichtingen in de meeste gevallen beperkt tot een aantal zinnen waarin de conclusie wordt getrokken dat geen significante impact is geïdentificeerd op de jaarrekening in kwestie. Slechts twee ondernemingen zijn tot de conclusie gekomen dat klimaatgerelateerde risico's een significante impact hebben op de jaarrekening, veronderstellingen en schattingen in het waarderingmodel. Deze ondernemingen hebben in meerdere onderdelen van hun jaarrekening uitgebreide toelichting opgenomen, inclusief gedetailleerde uitleg over gehanteerde aannames en schattingen in hun waarderingmodellen. De aard van de toelichting verschilt per onderneming, maar de meeste toelichtingen zijn gerelateerd aan de waardering van activa (inclusief bijzondere waardeverminderingen) en de algemene toelichtingen in de jaarrekening of de algemene grondslagen voor financiële verslaggeving.

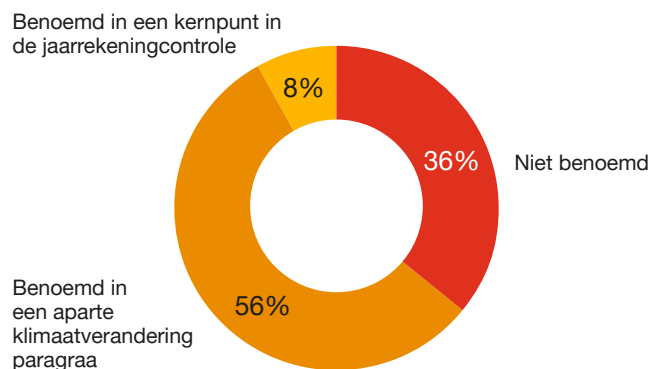
Is klimaatverandering opgenomen in de jaarrekening van de AEX bedrijven als onderwerp?

De meeste controleverklaringen bevatten generieke verwijzingen naar klimaatgerelateerde risico's

Uit ons onderzoek blijkt dat het opnemen van tekst over de impact van klimaatveranderingen in de meeste controleverklaringen beperkt blijft (64%). De grote meerderheid van accountants die rapporteren over de risico's van de klimaatimpact lichten dit toe als onderdeel van de risicoanalyse paragraaf of in een aparte paragraaf over klimaatverandering (56%). Deze paragrafen blijven echter beperkt tot een generieke beschrijving van uitgevoerde werkzaamheden (het bespreken met management) en in sommige gevallen een conclusie dat het onderwerp niet leidt tot een significant risico en/of kernpunt in de jaarrekeningcontrole. Deze paragraaf wordt over het algemeen niet bedrijfsspecifiek gemaakt

In welke paragraaf wordt klimaatverandering genoemd in de controleverklaring voor AEX ondernemingen?

We concluderen dat ondernemingen nog niet adequaat de vertaalslag maken van de in het bestuursverslag genoemde klimaatgerelateerde informatie naar de jaarrekening

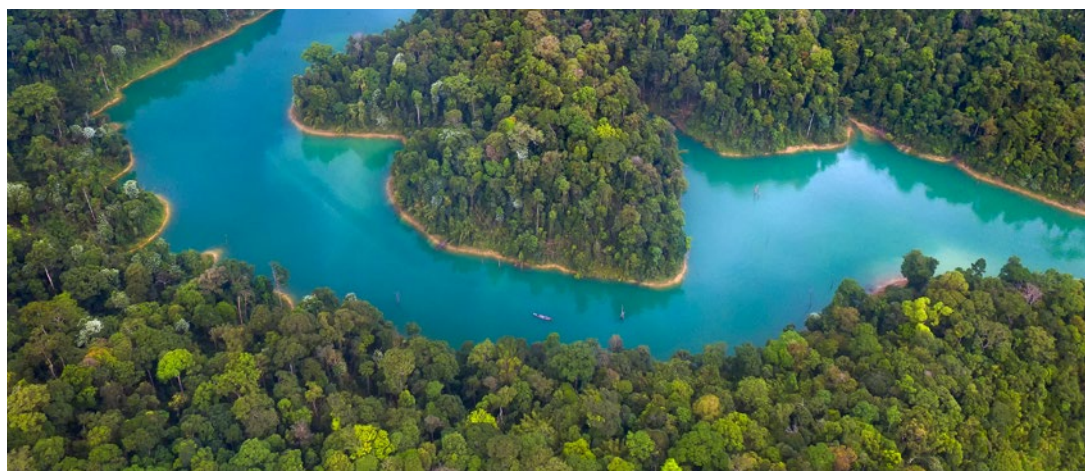
De twee controleverklaringen welke bedrijfsspecifieke klimaatgerelateerde kernpunten hebben opgenomen zijn (niet geheel toevallig) gerelateerd aan twee ondernemingen die een uitgebreide toelichting over klimaatveranderingen hebben opgenomen in de jaarrekening en het jaarverslag als geheel. De sector van een onderneming lijkt hierin een rol te spelen, maar zou niet het geval moeten zijn omdat meerdere sectoren te maken hebben met klimaatgerelateerde risico's.

Beperkte aansluiting tussen verschillende secties in het jaarverslag wanneer klimaatgerelateerde risico's relevant worden geacht

Voor sommige ondernemingen wekt de grote hoeveelheid aan klimaatgerelateerde informatie in het bestuursverslag de indruk dat dit een significante impact zou hebben op de bedrijfsvoering, waardoor de toekomstige omzet en kosten beïnvloed worden. Deze lijn is echter niet zichtbaar doorgezet in de jaarrekening, waarin deze elementen beperkt worden toegelicht. Er wordt (nauwelijks tot) geen aandacht aan klimaatverandering besteed terwijl de verwachting vanuit het bestuursverslag zou zijn dat de impact op waarderingen van activa wordt benoemd. Op basis hiervan concluderen wij dat ondernemingen nog niet adequaat de vertaalslag maken van de in het bestuursverslag genoemde klimaatgerelateerde informatie naar de jaarrekening.

Er zijn een aantal uitzonderingen geconstateerd bij ondernemingen die de impact van klimaatverandering meer integreren in risicomangement en bedrijfsplanning en meer uitgebreide toelichtingen hebben opgenomen omtrent de impact hiervan. Dit zijn vooral ondernemingen die actief zijn in de energiesector en zware industrieën, die over het algemeen een gemiddeld hoge uitstoot van broeikasgassen kennen. Versnelling van de integratie van klimaatgerelateerde risico's in verslaggeving, waaronder de jaarrekening, is nodig. Dit begint met het uitvoeren van een diepgaande analyse van de impact van klimaatverandering op de bedrijfsvoering, alsmede de levensvatbaarheid van bedrijfsplannen. Welke veronderstellingen zijn gehanteerd bij het inschatten van de impact van klimaatrisico's op de groei van de onderneming? Hoe verhouden deze zich tot wat algemeen geaccepteerd is in de markt?

Zulke diepgaande analyses zouden een adequate basis moeten vormen voor het actualiseren van de gehanteerde veronderstellingen in de waarderingsmodellen van activa en passiva en daarom meer kwantitatieve toelichtingen. Ondanks dat de meeste ondernemingen van mening zijn dat klimaatverandering hen alleen op de lange termijn zal beïnvloeden, mogen de effecten niet worden onderschat. Een voorbeeld hiervan is dat voor sommige vaste activa de economische levensduur een groot aantal jaren beslaat en dus meer waarschijnlijk worden beïnvloed door klimaatgerelateerde risico's. Hierdoor is een wijziging in geschatte economische levensduur of een bijzondere waardeverminderingen mogelijk van toepassing. En hoewel de huidige verslaggevingsstandaarden niet specifiek de impact van klimaatgerelateerde risico's noemen, bieden zij wel degelijk basis voor het in overweging nemen van klimaatgerelateerde risico's bij bijzondere waardeverminderingen, de waardering van activa en passiva en de toelichtingen die hierbij horen.

We zien nog te vaak dat ondernemingen jarenlang hun steun voor het Parijs-akkoord en het verminderen van emissies uitspreken, terwijl de impact daarvan op hun jaarrekeningen niet inzichtelijk is gemaakt.

Hoe ondernemingen verslaggeving zouden moeten ontwikkelen

Ondernemingen moeten de kloof overbruggen naar een volledige verankering van klimaatverandering in de jaarrekening. We zien nog te vaak dat ondernemingen jarenlang hun steun voor het Parijs-akkoord en het verminderen van emissies uitspreken, terwijl de impact daarvan op hun jaarrekeningen niet inzichtelijk is gemaakt. Wij erkennen dat de huidige verslaggevingsstandaarden op dit gebied nog niet up to date zijn. Tegelijkertijd benoemen IFRS en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving wel de noodzaak tot het regelmatig herevalueren van waarderingen en de economische levensduur van activa, alsmede het rapporteren over de belangrijkste veronderstellingen in het kader van significante schattingen middels de toelichtingen in de jaarrekening. Een grotere uitdaging is dat scenario-analyses die deze financiële aanpassingen moeten ondersteunen nog niet voldoende uitgewerkt zijn om deze verslaggevingsprincipes toe te passen.

Een eerste stap om dit te verwezenlijken is het verankeren en uitbreiden van de kwalitatieve toelichtingen in de jaarrekeningen. Dit kan fungeren als een startpunt om geleidelijk toe te werken naar kwantitatieve toelichtingen, waarbij er ruimte is om scenario- en sensitiviteitsanalyses te ontwikkelen en verfijnen. Inmiddels zijn er meerdere raamwerken beschikbaar die wellicht niet de vorm en inhoud van de jaarrekening beïnvloeden, maar die ondernemingen kunnen gebruiken om toelichtingen transparanter te maken. Deze zullen beleggers en andere gebruikers voorzien van relevante informatie die zij kunnen gebruiken bij het maken van hun keuzes. Enkele voorbeelden hiervan zijn:

- Leermateriaal van IFRS over de effecten van klimaatgerelateerde zaken op jaarrekeningen toont de rol aan van klimaatverandering bij toepassing van IFRS⁵;
- Aanbevelingen van de TCFD over hoe klimaatgerelateerde toelichtingen kunnen worden gemaakt met behulp van governance, strategie, risicobeheer en risicomaatstaven en doelstellingen⁶; en
- Richtlijnen van de SBTi⁷ voor ondernemingen om de uitstoot van broeikasgassen te elimineren, die ook ingaan op de financiële gevolgen hiervan.

Samenvattend zouden ondernemingen relevante scenario's op het gebied van klimaatverandering en sensitiviteitsanalyses met financiële impact moeten toelichten, waarbij ook aandacht wordt besteed aan gehanteerde veronderstellingen bij waarderingen.

Samenwerking tussen multidisciplinaire competenties is essentieel

De integratie van de impact van klimaatgerelateerde risico's is niet alleen de taak van risicomangement, zoals het opstellen van klimaatgerelateerde toelichtingen niet alleen de taak is van de financiële afdeling. Deze integratie vereist de samenwerking van verschillende competenties binnen een organisatie, die tezamen dienen te begrijpen wat de (zowel niet-financiële als financiële) impact van klimaatverandering is op de bedrijfsvoering en risicobeoordelingen en -management, alsmede hoe dit tot uitdrukking komt in het bestuursverslag en jaarrekening. De operationale, duurzaamheids-, risicomangement en financiële afdelingen moeten samenwerken om een duidelijk en consistent beeld te bepalen van de impact op de korte- en (middel)lange termijn.

⁵ <https://www.ifrs.org/content/dam/ifrs/supporting-implementation/documents/effects-of-climate-related-matters-on-financial-statements.pdf>

⁶ <https://www.fsb-tcfid.org/recommendations/>

⁷ <https://sciencebasedtargets.org/net-zero>

Dit vraagt ook aandacht voor toezicht door de raad van commissarissen. Wij hebben gezien dat sommige AEX-ondernemingen goede initiatieven hebben geïmplementeerd, zoals het vormen van een aparte (duurzaamheids)commissie die verantwoordelijk is voor het bewaken van de voortgang van een organisatie op het gebied van duurzaamheid. Andere AEX-ondernemingen zetten klimaatgerelateerde risico's op de agenda van de auditcommissie. Afhankelijk van de omstandigheden en resultaten van risicobeoordelingen, is het zelfs mogelijk dat de volledige raad van commissarissen verantwoordelijk is voor het beoordelen van de wijze waarop de organisatie omgaat met klimaatgerelateerde risico's. Het is in ieder geval belangrijk dat het onderwerp klimaatverandering altijd in ogenschouw wordt genomen in het toezicht, met betrekking tot de strategie maar ook transparante verslaggeving.

Waar wij ons als PwC aan committeren

Als PwC committeren wij ons om de impact van de op het Parijs akkoord afgestemde ambities en klimaatplannen van een onderneming, of de afwezigheid daarvan, mee te nemen in onze risico-inschattingen voor al onze jaarrekeningcontroles. Op basis van onze risico-inschattingen bepalen wij adequate controlewerkzaamheden om de geïdentificeerde risico's te adresseren. Dit omvat de door het management uitgevoerde vertaalslag van de effecten van klimaatverandering op het bedrijfsmodel, het risicoprofiel, de continuïteit, de waardering van activa en passiva en de kwalitatieve en kwantitatieve toelichtingen in de jaarrekening. Dit is onderdeel van de rol van de accountant om transparante verslaggeving te waarborgen en daardoor bij te dragen aan 'het verminderen van asymmetrie in financiële informatie op de kapitaalmarkten' inclusief 'informatie over duurzaamheid, inclusief klimaatverandering'. Hiermee ondersteunen wij de doelstellingen van het EU Sustainable Finance Action plan:

- Het heralloceren van kapitaalstromen naar duurzame investeringen;
- Het integreren van duurzaamheid in risicomanagement; en
- Het bevorderen van transparantie en langetermijndenken ten aanzien van financiële en economische activiteiten.

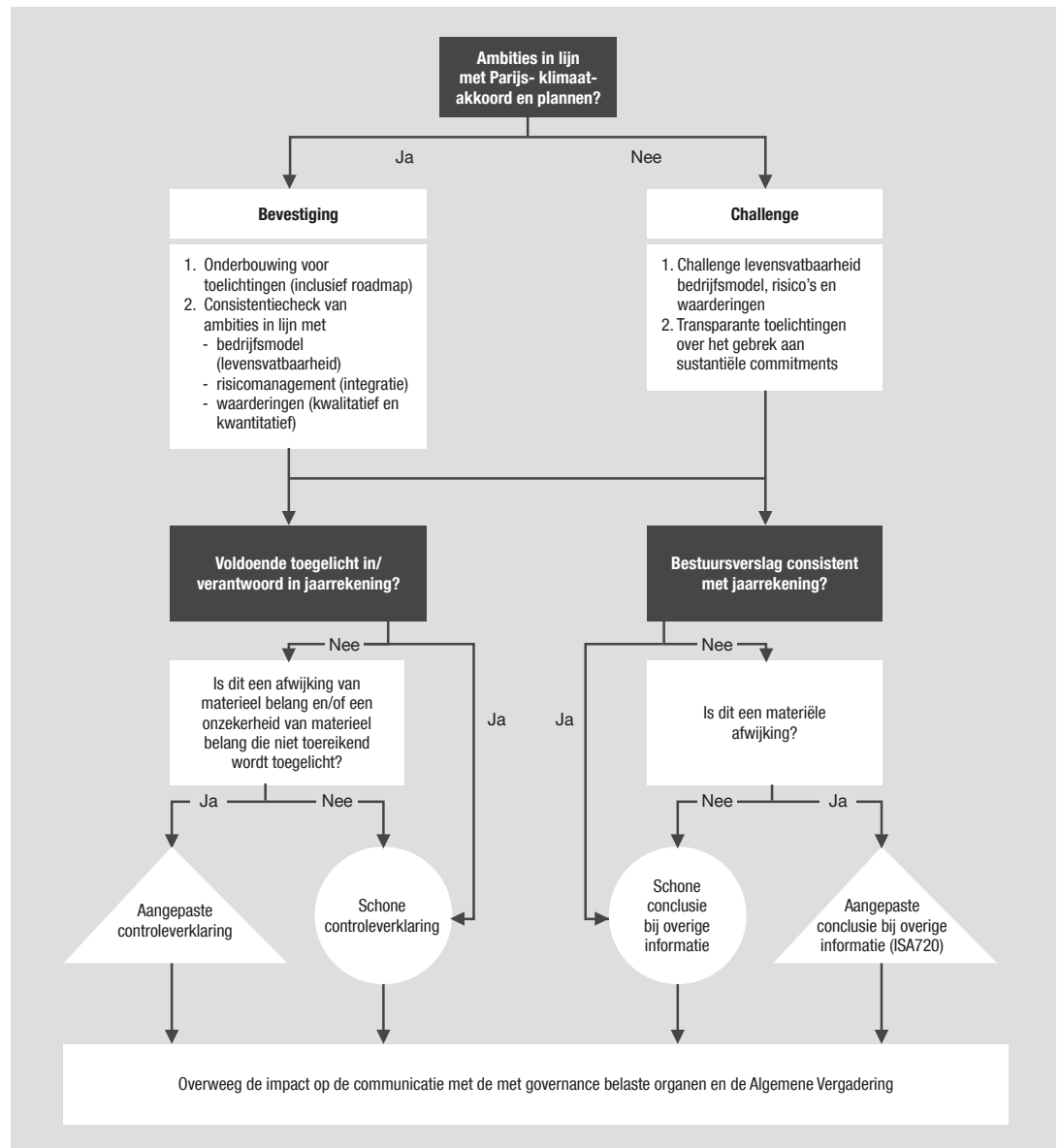
Het is in ieder geval belangrijk dat het onderwerp klimaatverandering altijd in ogenschouw wordt genomen in het toezicht, met betrekking tot de strategie maar ook transparante verslaggeving.

Wij erkennen dat het uitdagend kan zijn om de impact van klimaatgerelateerde risico's te identificeren en toe te lichten in de jaarrekening. Ondernemingen dienen eerst kwalitatieve toelichtingen op te stellen, maar daarnaast is de aanzet tot het kwantificeren van deze toelichtingen net zo belangrijk. Ten grondslag hieraan ligt een gedegen risicobeoordeling waarbij ook de impact van klimaatverandering in overweging is genomen. Als accountants gaan wij aan de slag met het beoordelen van deze risico-inschattingen. Zijn deze in lijn met het Parijs-akkoord? Heeft de onderneming SBTi-doelstellingen? Zijn deze ambities verwerkt in bedrijfsmodellen en worden de bijbehorende risico's en kansen voldoende inzichtelijk gemaakt?

Indien de organisatie stelt dat zij ambities en klimaatplannen heeft in het kader van het Parijs-akkoord, zullen wij deze in eerste instantie toetsen door het opvragen en aansluiten van onderbouwende documentatie. Daarnaast zullen wij de consistentie tussen de gestelde ambities en de levensvatbaarheid van het bedrijfsmodel, de integratie in risicobeoordelingen en risicomanagement en de kwantitatieve en kwalitatieve toelichtingen in de jaarrekening beoordelen. Middels deze onderbouwingen, zullen wij in staat zijn een conclusie te vormen over de toereikendheid van de toelichtingen van de onderneming.

Als de impact van klimaatverandering op de jaarrekening onvoldoende is toegelicht heeft een impact van materieel belang, zal dit leiden tot een aangepaste controleverklaring.

Het is ook mogelijk dat een onderneming geen ambities in het kader van het Parijs-akkoord of klimaatplannen heeft. In dat geval dienen wij nog steeds de impact van klimaatverandering op de organisatie te begrijpen en hierover in gesprek te gaan met het management. Is de levensvatbaarheid van het bedrijfsmodel nog steeds adequaat meegewogen in de risicobeoordelingen en wordt in waarderingsmodellen voldoende rekening gehouden met de effecten van klimaatverandering? Zijn toelichtingen in de jaarrekening voldoende gedetailleerd en onderbouwd door al deze overwegingen? Met andere woorden, wij verwachten een toelichting in het bestuursverslag en, indien er sprake is van een materiële impact op de financiële positie van een onderneming, toelichtingen in de jaarrekening. Middels het uitvoeren van bovenstaande werkzaamheden, zullen wij in staat zijn een conclusie te vormen over de toereikendheid van de toelichtingen van de onderneming.

Op basis van de geldende controlestandaarden, kan het zo zijn dat niet toereikende toelichting de controleverklaring beïnvloedt, mits materieel. Een toelichting is niet toereikend als het niet alle relevante of foutieve informatie bevat. Indien dit geldt voor het bestuursverslag zal dit leiden tot een aangepaste conclusie betreffende de overige informatie. Als de impact van klimaatverandering op de jaarrekening onvoldoende is toegelicht heeft een impact van materieel belang, zal dit leiden tot een aangepaste controleverklaring.

PwC introduceert: groene cijfers

Tegenwoordig is niets meer eenvoudig en de uitdagingen waar we voor staan, zijn complex. Dat vraagt van ons allemaal dat we verder kijken dan vandaag om duurzame resultaten te leveren die waarde blijven creëren. Voor onszelf, voor onze mensen, onze stakeholders en de maatschappij waarin we samen leven en werken.

Resultaat gaat daarom allang niet meer alleen over zwarte of rode cijfers. Stakeholders zijn meer en meer geïnteresseerd in de maatschappelijke waarde van een onderneming. Daarom introduceert PwC groene cijfers. Een rapportage waarin uw maatschappelijke waarde wordt vastgelegd. Denk dan aan resultaten op het gebied van duurzaamheid en sociale waarden. Samen maken we het mogelijk.

De controleverklaring is een middel om te communiceren met de stakeholders van de onderneming. Omdat, in het licht van ontwikkelingen, klimaatverandering een zeer belangrijk onderwerp is, zal PwC ervoor zorgen dat door haar verstrekte informatieve controleverklaringen voldoende weergegeven welke werkzaamheden zijn uitgevoerd om de geïdentificeerde klimaatgerelateerde risico's te adresseren. Afhankelijk van de potentiële impact op de organisatie en de maatschappij, zal dit worden opgenomen in de sectie omtrent de reikwijdte van de opdracht, of als (onderdeel van) een kernpunt van de jaarrekeningcontrole. Daarnaast zullen wij als accountants voor zover relevant onze werkzaamheden toelichten in de jaarlijkse algemene vergadering van aandeelhouders.

Conclusie

Ondernemingen kunnen niet langer de risico's van klimaatverandering en de impact van deze risico's op de bedrijfsvoering ontkennen. Tegelijkertijd zien wij dat klimaatverandering vaak nog geen onderdeel is van de risicobeoordelingen noch toegelicht in het bestuursverslag of de jaarrekening. Daardoor ontbreekt het beleggers aan voldoende transparante informatie over de langetermijnrisico's en kansen om kapitaalstromen naar duurzamere ondernemingen te leiden.

Verslaggeving moet verder worden ontwikkeld van conceptuele kwalitatieve toelichtingen naar kwantitatieve, op scenario's gebaseerde, risicobeoordelingen en toelichtingen over de levensvatbaarheid van bedrijfsmodellen, de integratie van klimaatgerelateerde risico's in risicomangement en toelichtingen in de jaarrekening. Denk aan kwantitatieve, op scenario's gebaseerde, gevoeligheidsanalyses die worden gebruikt bij de waardering van activa.

Het belang van klimaatgerelateerde risico's en klimaatverandering beïnvloedt de werkzaamheden van accountants. Het is de rol van de accountant om transparante verslaggeving te waarborgen en daardoor bij te dragen aan 'het verminderen van asymmetrie in financiële informatie op de kapitaalmarkten' inclusief 'informatie over duurzaamheid, inclusief klimaatverandering'. Wij zijn ons bewust van de risico's van de langetermijneffecten van klimaatverandering, maar staan tevens voor de uitdaging om klimaatverandering op een juiste wijze te verankeren in onze controles, mede vanwege de complexiteit, het gebrek aan data en de hoge mate van oordeelsvorming die noodzakelijk is.

Als accountants zijn wij van mening dat een controleverklaring een getrouw beeld moet geven van de financiële positie van ondernemingen, inclusief de effecten van klimaatverandering. Daarom commiteren wij ons, als PwC NL, om als onderdeel van onze risicobeoordelingen, voor al onze klanten de impact van gestelde ambities en klimaatplannen (of afwezigheid hiervan) in het kader van het Parijs-akkoord te beoordelen. Op basis hiervan bepalen wij welke controlewerkzaamheden benodigd zijn om de geïdentificeerde risico's adequaat te kunnen adresseren. Hieronder valt tevens de vertaalslag naar het bedrijfsmodel van de onderneming, het risicoprofiel, de continuïteit, de waardering van activa en passiva en zowel de kwalitatieve als kwantitatieve toelichtingen in de jaarrekening. En wij communiceren onze bevindingen waar nodig.

Contact

Marcus Looijenga
Partner ESG
E: marcus.looijenga@pwc.com

Daniël van Veen
Partner ESG
E: daniel.van.veen@pwc.com

© 2022 PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289). Alle rechten voorbehouden. PwC verwijst naar de Nederlandse firma en kan soms naar het PwC-netwerk verwijzen. Elke aangesloten firma is een afzonderlijke juridische entiteit. Kijk op www.pwc.com/structure voor meer informatie.

Bij PwC willen we een bijdrage leveren aan het vertrouwen in de maatschappij en het oplossen van belangrijke problemen. Wij zijn een netwerk van firma's in 156 landen met meer dan 295.000 mensen. Wij zien het als onze taak om kwaliteit te leveren op het gebied van assurance-, belasting- en adviesdiensten. Bij PwC in Nederland werken bijna 5.300 mensen met elkaar samen. Vertel ons wat voor u belangrijk is. Meer informatie over ons vindt u op www.pwc.nl.